

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

П о я с н ю в а л ь н а з а п и с к а

до дипломної роботи

М А Г І С Т Р

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: "Управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності
підприємства"

Виконав: студент 2 року навчання,

групи 8.06.07.12.01,

спеціальності 8.03050301 "Міжнародна
економіка"

Дібчак В.Р.

Керівник: к.е.н., доцент Полякова Я.О.

Рецензент: к.е.н., професор Гончаренко Н.І.

РЕФЕРАТ

Розвиток економіки України на сучасному етапі характеризується високою ризиконасиченістю, яка виникає через недбалість підприємців та їх контрагентів, нестабільність законодавчої бази держави в цілому. Наслідком є недовірливе відношення до українських виробників як до потенційних партнерів на зовнішньому ринку. Необхідність виходу на зовнішній ринок українських виробників очевидна: це й підвищення конкурентоспроможності товарів, й реклама вітчизняних товаровиробників, й надходження в іноземній валюті, завдяки яким можна підтримувати стабільний курс національної валюти, розвивати виробництво вітчизняної продукції, придбати високоякісну сировину та матеріали за кордоном.

Трансформація народного господарства до ринкової економіки створює для зовнішньоекономічної діяльності зовсім нові умови, принципово відмінне системне оточення. Процес розвитку ринкового господарства у конкурентному середовищі сприяє швидкому формуванню альтернативних варіантних структур зовнішньоекономічної діяльності такі, як торговельні будинки, посередницькі фірми з більш високою кінцевою результативністю.

У практиці господарювання країн із ринковою економікою знаходить повне підтвердження факт, що присутність ризику в діяльності вільних суб'єктів ринку з метою одержання максимально можливих результатів є складовою частиною їх стратегії і тактики. Однак, якщо при існуванні ризиконасиченості діяльності не провадиться її всебічний аналіз, не враховуються всі можливі наслідки ризикових дій та комплексна характеристика конкретного суб'єкта ринку, то вона призводить до непередбачуваних, у більшості випадків, негативних наслідків.

У зв'язку з цим для економіки України, яка вступає в повноправні міжнародні відносини, проблема ризиків у зовнішньоекономічній діяльності є актуальною.

Мета даної роботи полягає у вивченні теоретичних засад та розробці методичних рекомендацій щодо вдосконалення системи управління ризиками при проведенні ЗЕД на промисловому підприємстві.

Об'єктом дослідження дипломної роботи виступає зовнішньоекономічна діяльність Державного підприємства «Харківський завод хімічних реактивів».

Предметом дослідження є система управління ризиками на підприємстві.

Для досягнення поставленої мети вирішені наступні завдання:

- а) розглянуто загальні характеристики ризиків у міжнародній діяльності;
- б) запропоновано класифікацію основних видів ризиків ЗЕД;
- в) розглянуто структуру системи керування ризиками на промисловому підприємстві;
- г) проведено економічний і фінансовий аналіз діяльності ДП «Завод хімічних реактивів»;
- д) проведено аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- е) запропоновано методику аналізу та оцінки ризиків у сфері ЗЕД;
- ж) проведено ідентифікацію та кількісний аналіз потенційних ризиків ЗЕД на ДП «Завод хімічних реактивів»;
- з) розроблено пропозиції щодо підвищення ефективності управління ризиками ВЕД на ДП «Завод хімічних реактивів».

Джерела при написанні даної роботи:

- а) монографії, підручники та журнальні статті, присвячені питанням підприємницької діяльності та проблемам ризиків в ній. Серед них можна виділити праці основоположників вітчизняних досліджень проблем підприємництва: С. Г. Попова, С.М. Бочарнікова, А.П. Градова. Дослідження проблем ризику ЗЕД спиралося на праці В.В.Вітлінського, М.Г. Лапусти і Л.Г. Шаршукі, В.В.Бокова, О.А. Устенко, В.В. Черкасова та ряду інших авторів;
- б) законодавчі акти і постанови, що стосуються підприємницької діяльності на Україні, такі як «Закон про підприємницької діяльності», «Закон про зовнішньоекономічну діяльність» та ряд інших;

в) службова документація та статистична інформація ДП «Завод хімічних реактивів», з якої почерпнуті основні дані для конкретного аналізу ризикової діяльності підприємства.

У процесі виконання дипломної роботи для обґрунтування теоретичних положень та практичних рекомендацій застосовувалися методи логічного та історичного підходів до пізнання економічних явищ, аналізу та синтезу, композиції та декомпозиції. Прикладні аспекти вивчалися із застосуванням методів системного та комплексного аналізу; порівняльного аналізу; експертної оцінки; матричного методу. Обробка інформаційних матеріалів здійснювалась з використанням сучасних інформаційних технологій та програм.

Практична цінність полягає в тому, що рекомендації, надані у роботі, можуть використовуватись промисловими підприємства при вирішенні проблем аналізу та підвищення ефективності управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності підприємства.